

g(e)21

M 754

- 12002 -

*Cug delkøn proletarmud, negdtn!*

V. M. MOLOTOV

# OKTƏBRƏSK REVOLYUCIN ƏƏND

PARTIZDAT ★ 1933

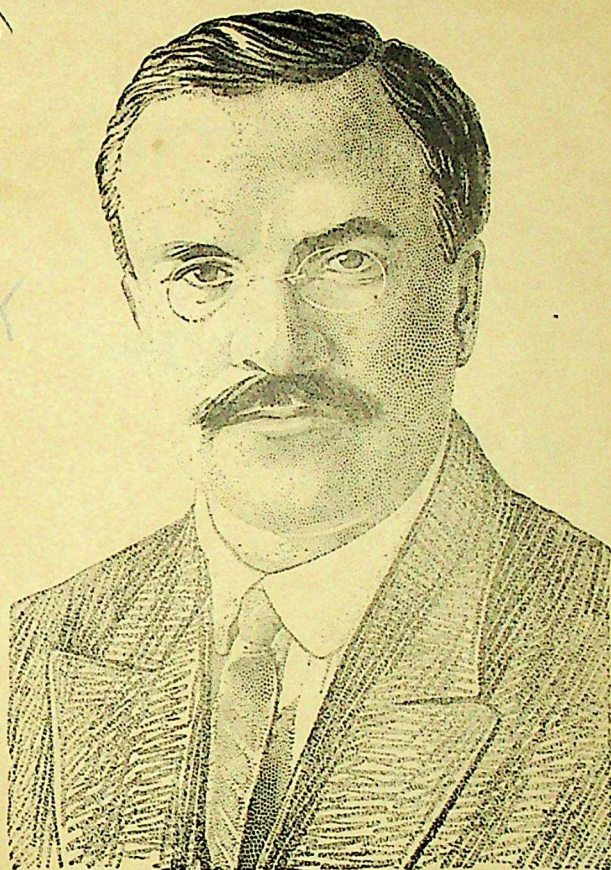




-22002-  
H

6/2/2007  
(2006)

1974  
25855



V. MOLOTOV



WOLFOLO



*Cug dalkan proletarmud, negdtn!*

3Kh

V. M. MOLOTOV

Oktoberisk  
revolyucin  
eend

*Moskun sovetin baj  
rin plenumd kesn  
doklad  
1933 z. 6 Nojabrla*

PARTIJN IZDATELBSTV  
MOSKU ★ 1933





## Cug delkən əslət-delgrltin xojr xaalh

Nəkdımyd, en zilin ekləd, bıdn tyryn tavn zilə zuranə kycłt aşıñ digl-z-toolz avb bıdn. En dig-toocd, Sovetsk Sojuzd tetgdgç socializmin maş-ik gidg əslət boln Oktəbrəsk revolycın tyryn arvn tavn zilin ergcd, SSSR-in, orn-nutg dotr boln, cug·delkədk nilçinə maş ik batrltnə yzgdnə. En dig-tooc, tynləhən xamdan tavn zilə zura kycx uga boln bəjaçudin xalxas hargç, tynlə xamdan sovetsk josn xoləvrx gizəcxəsñ, Oktəbrəsk revolycın xortdin dala-oln „əədlhsig“ (proroçestv) xuşç xajv.

Gosplana en zilin xavr harhsn, SSSR-in əmtnə germal əsklhə „Tyryn tavn zilə zura kycəlhə aş too“ gidg degtr, hancxkñ mana orna evrə kyç-kəlsərn bəəgç uls biş, SSSR-in hazrin teltr bəəgç, Oktəbrəsk revolycın olñ saj yyrmydin çign uxa sedkl avlsn, n. Stalinə kesn cuhar medgç, tavn zilə zuran kycłtin tusk dokladın sən gisn illystraciya bolz bəənə. Oktəbrəsk revolycın dala olñ diilvrtə xaalhinə cəəlhgç dala olñ ynn boln toc biçətə en dektrig, cug delkən çinrtə dektr giz dasz-surx kergtə. En selvğ, onçta kevər surhalin bahçudt əggdx zəvtə.



Tyryn tavn zilin zurana aş kycłtinъ to kesnəsm bídñ naa-  
ran, zil kytc bolad uga. Oda, oktəbrəsk revolycín 17 zilin  
yydnd SSSR-tk socialističesk revolycín ɵngrsn zil çign  
çidlin carandk maş ik ɵsłtinъ zil bəsn, kɵdłmşç klassin  
şin kycłtsin zil giz, kelz çadz bənə bídñ.

Mana orn-nutgt evrə kyç-kəlsərn bəəgç ɵlsin cug  
bəəsn kyçn çidlnъ socialističesk ger-malin bolñ surhulъ  
erdmən ɵədən harlıx dotr kergydt, təvsn bəəsn bas neg  
zil ɵngrv. En zilin tosxłtin zura, urdkasn ɵlm ikər SSSR-d  
kycəgdgç maş ik kɵdłmşin delgrłt yzylv. En zilin udarn  
tosxłtin hancxkn nerdydnъ, gəzədin bykl xalıx şaxu zə  
avb. Udarn tosxłhsd təvsn kapital, cug tosxłlna haruhin  
neg dərvnəhəsñ ər vugaxn uly bolz bənə bişij. Oktəbrəsk  
revolycín ɵngrsn zildk sən kycłtsinъ, şinəs, ik-ik gidg  
promişlenn predprijatъs zerglənd orulhn çign yzylz bəənə.  
Tednə tood guseničn traktormudin Çeləbinsk zavod,  
kyçtə maşis kedg Uralъsk zavod, kyçtə paravozmudin  
Lugansk zavod, Moskudk kehəd təksgsn şarikopodşipni-  
kin maş ik zavod, Bobrikdk tyryn bolzginъ xalıxñ kehəd  
təksgdz bəəx ik gidg ximiçesk kombinat, Zakavkazd  
əmiñ ik Riongres gidg elektrostanc tosxłhn bolñ tydy  
met kesg olñ ik promişlenn predprijatъs orz bəəcxənə.  
Xama, cug delkən əlk ornd oda iim-iim zavodmud, iim-  
iim promişlenn predprijatъs kegdz bərgdz bənə, kelt?  
Hazr delkən zurad, şin promişlenn tosxłt tust bas enynlə  
ədl jum, ɵngrsn zilin turşt kycəsñ orn nutg, ollt?

Enytəhən xamdan selənd kolxozmudin bolñ sovxoz-  
mudin ɵslt, batllhnd şin işkdł kev bídñ. Sovetsk orn-  
nutk selənə edl-ahrusn şulun gidgər ɵədlłhnə bat xaalhd  
orsig ken çign kyn xəry cokz çadz uga.

Cug xamg kynd jovdlmudin hacandñ mana ɵsłtin



xaalh, zogslt uga øslt-øødlhnə xaalh, surhulb-erdmin maş ik øsltin xaalh SSSR-d socializmin batrltin xaalh bolz bæənə. Tyryn tavn zilə zurana kycltəsn bidn xojrdgç tavn zilə, klass uga socialistiçesk ol toktax, zurana kergydyr orad, en mərərn səənər kyclttə kevər uralan jovz jovna bidn. Socializm diillhnə tölə kegç mana nooldan tasrlt uga sovetsk josna kegç evcnhyhin polityklə, socialistiçesk surhulb-erdmin delgrlhdn Sovetsk sojuzd bæəkç dala oln keln əmtnə ax-dyylə ədl xamdan kədlhnə delgrltlə, boln tynlə xamdny SSSR-n cug delkən keln əmtstə orn-nutkud xoornrk zalhdas batlx kerglə ni-negn, tasrxa uga bilə.

Taldan, soly xaalhar kapitalistiçesk orn-nutkudin øslt jovz jovsn mən. Bajaçudin zalgç bagmudiny promişlennostən boln selənə edl-axuhan zysn zyyl xaalhar jasz avxan xədg bolv çign, ekonomiçesk buurlt (krizis) dərvin zilin ergcd daradtny kapitalistiçesk ordudig əmkryləd idz bæənə. Kapitalizm, syl zilmydt toşad orz odsn nyknəsn oda kyrtl harç çadz bæənə. Kədlmşçnrin boln krestəjan ulsin kədlmş uga bæəlhn boln xarhnlhn ter kevtən øsə jovna. Bajaçud, xamg bæəsn çidlərn yndsərnə taslz avxar seddg bolv çign, kapitalizmin orn-nutkudt xahrx revolycionn kyçn cuglrاد baglrgdad bæənə.

Kapitalistiçesk ordudin nojrxgç klassin politikd əmin zaxin reakcionn xəry, xuuçnadən tatgç faşistsk bæədlə kyçn ikdsn bæənə. Tedn bajaçudin reakcin çidlinə sul təvn evrəny keln əmtən tatlh (nacionalizmin) xarhnu dögəg boln onçtahar antisemitizmig dögəz şataz əgnə. Bajaçudin adusnla ədl kezəx nacionalizmin en politik, jahz xalxlxan seddg bolv çign ug syylđny tyrynə utxny, bajaçud evrə bæəlhnəsn əəlhnə øscnd bæədg bolu „çadsntn əmən avç



hartn“ gidg evrə kevtə politik mən. Social-demokratın xamxrlhn boln xojrdkç internacionalin xolbvrln, xoosn bolz bæx jovdlmudin, bajaçud kommunizmlə nooldlhn-dan ulm ikər, əmin zaxin nooldana kyçr arh kyndldg, reakcionn kyçn kədlmşç klassig, revolycionn əmitsig şud ilər darxig kyn dldg utxnə, yzgdnə.

Kapitalistiçesk ordudt josnur irçksn es gixlə irz jovx bajaçudin-reakcionn kyçnə politiknə, kommunizməs, tyynə eşgç kyçnəs malin əəlhər ivtrz odsn mən. En politikin onçta temdgñ, kapitalistiçesk ordudig buurlt (krizis) boln mal-ger, edl-ahrusn tarz, tasrlhn avç irsn tulgasn harx yydən, dən giz toolsn şunlt mən. Buurltas harx yydnə xaalh evrən dotran olz çadx, neg bijəsñ kapitalistnr boln dazraçnrin xaalx, naatk bijəsñ kədlmşçnr boln evrə kəlsərn fəgç ulsmudt, xoorndk əsəd jovgç xarşltig ɵng-rylz çadm çiddən icdgñ bajaçud dund ulm-ulm bahrad jovna. Nojrxgç bajaçudin hol uxanə, də bosxk uxan ulm-ulm ikər bənə. Kyçtə gisn kapitalistiçesk orn-nutkudt zer-zevərn neg negnəəsn ylydxən xəəz kegç kəəldən, şin imperialistiçesk dəd ulm ikər ɵərdz odsig boln SSSR-ig dəvrx əəmşg ikdsig, lavta yzylz bənə. Liga-nacin ɵmkrln boln zer-zev uga kexin kergt duudsn konfereñcin arh uga bəədl, imperializmin xalxd, kapitalistiçesk sistem delgydən tesgç gyyn gidg buurltas (krizis) harxin kergt, də bosxk tər təvz jovcxax ulsmud, josnur bosz jovcxaxinə, yzylz bənə.

En xamg, neg xalxasñ Sovetsk Sojuzin boln naatk xalxasñ kapitalistiçesk delkən ɵslt, delgrlt jamaran kevər soly, tal taldan xaalhar jovz jovxinə səəxn yzylzənə. Oktəbrəsk revolycin XVI-gç ɵən kyçsn ɵdr, kyçn-çidl xuvagdlhd, kapitalizmin ɵmnəs ulm ikər socializmd



tatgç jovdl bolbz jovna giz urd cagas onçtahar kelz çadz bæəəə bīdn.

Mana kēdlmşin kyclts, mand klassov xortdin çidl-kyçnlə kegç kyçr gidg nooldan irnə. Mand tynləhən xamdan kulaçestvin boln balhsndk bjaçudin klassmudin yldlmyd bərg-jovdlan (taktika) soləd, mana tēgəəd mod tēvdgən xajad ugag, toodan avx kergtə bolna. Bolv Oktəbrsk revolycin syl zil, mana orn-nutga kēdlmşç klass, Leninsk partin hardvrta jovxlarn, cug boln jamaran çign xatu kyçr jumsmudig uga kez, diilz çadx, çilş uga ik çidltəhən dəkn neg yzylv.

Hujr ədmgin tusk tər, Sovetsk orn-nutgin kezə çign erkñ ik tərñ bilə. Urdk bēdlhnə kevəsñ, ək ədmg hujran erk biş ək josnur boln kesg taldan jovdlmud kehəd, ədmg hujrin tust bolxla en zil bīdn, evrəəñ bəəlhən, əngrsñ ziləs, zəvər sən jəsrluxig kyçv bīdn. Mana promişlennostin maş ik əslhnə daxldñ kēdlmşçnrin xot-xool bēdlhnə tər, kezə çign partin erkñ ik kergydinə negñ boldg bilə. Şin kevər tetklhyr orlhnas avñ, kēdlmşçnrin tetklhnə əəngs (ORS) byrdəəsñəs avñ, kesg predprijatst en zil en kerg zəvər səədsig kyçv bīdn. En kergig şulun gidgər, bīdn caarandñ çign jovulz çadxvdm bīdn mahd uga.

Selənə ger-malin tust, kesg byyrdəkç kēdlmşərn boln, cuharhasñ onçta, maşinno-traktorn stancst boln sovxozmudt politotdelmyd byrdəəsərn kolxozn zisəg boln sovxozmudin hardvrlg zəvər jəsrlsn en onçta ik çinrtə jumn bolsñ mən. En şin kev-janz boln şin byrdəəsñ kergydəs, proletarsk revolycin əsltd çilş uga arh bəəxin boln socialism tosxlhnə kergin hardlhnd, partə maş ik erdmətəəg, şin lavtə gidg itklh yzv bīdn.



## 2

### Şin predpriyatmudig boln şin texnikig medz avlhn — ax kerg

Mana ax kerg oda jund tovçlgdz bəənə?

En tərđ partı canı uga iltrkəgər xəry əgsn bəənə. En xəryyg CK-n boln CKK-n janvar sarin plenumd n. Stalin iim ygmyydt baglz kelsn bənə:

„Tyryn tavn zilə zura kycəəsn cagin turşt, ky-cəəlnə ik zytke (entuziazm), şin toşxlnə sedkl ərvkyllh (pafos) byrdəəhəd ik çinrtə tərmyd ky-cəədn. En degd şən. Bolv oda en xamg mand bah. Oda en kergig, kycəəlnə ik zytkəhər, şin zavodmudig boln şin texnik medz avxin kergt setkl ərvkyllhər (pafosom), kədlhnə harhlitin şyrytə əd-lyllhnər, biid tusx ynnig şyrytəhər xaslar, nemz kycəx zəvtə bidn. Enynd odahin axnı“.

En zaavrmudas iştəgər partı oda kədlmşç klassin sən xamginı niicyylh kycn, en xamgig ilər kycəxin kergt noolda kez jovnə. Bas enynə nilbçər oln kolxoznəgud boln sovxozin kədlmşçnr en toşxltur şiltgdz bəəcxana.

Oktəbrısk revolye bolad 16 zil bolsn turşt bidn maş



ik oln fabrik boln zavodmud toxsxn bənəvdn. Tednə  
 tonb ɵdrəs, ɵdr bolhn nemgdnə. Ednd maş oln kɵdln-  
 şçnr boln yylin uls kɵdlz bənə. Tyryn tavn zilin zura  
 kycəsni cagin turşt, mana promiřlennostđ orsn ulsin  
 tonb, xojr xolvad ɵssinb, marx zɵv uga. Ger-malig  
 hardz çaddg řin oln uls ɵɵdlgdz harva. Texniçesk hardv-  
 rur arvad minhəd baaxni specialistmyd irvə. En bəəd-  
 lər, oda řin predprijatb̄smudig boln řin texnikig medz  
 avlhnə kerg jamaran çinrtəhinb, medxd amr. ɵngrsn  
 zild promiřlennostin produkcin ɵst, urtk zilmydəs  
 nevçk tatu bolsn bolxla enynə ax uçrinb medz, avlhnə  
 tɵrt tylkgdsn bəəsimn, en kergt ard yldz jɵvnə bidn.  
 Xuuçn zavodmud boln fabriks, revolycin ɵmnk cagas,  
 zɵvər ikər kex kɵdlmşər diglgdsn bənə. Tednəs kesgnb  
 xojr solbtar boln ylyhərçin kɵdlz bəəcxana. Xuuçn  
 boln řin predprijatb̄mud kelhxk jumsmud ɵglhər tatg—  
 dutu yzzəximn uga. Mand bəəx ɵşç odsn ed-axun harh-  
 lhnə arhig jostə kevər kycəz edlhnd diglx-tovçlurnb  
 yynd bənə. Ter cagt bidn promiřlennostin harhçin  
 (produkcij) zilə ɵstlig boln sən toxnətahar kelhinb zə-  
 vər ɵdlylxvdn, tegəd bidn jostahar kɵdlmşçnrin kɵdlm-  
 řin çinrinb ikdylx boln řyrytəhər biid tusx ynig (sebe-  
 stoimostb̄) biçkrylxig, zɵvər ɵdlylxvdn. Mel enynd, par-  
 tin boln pravitelb̄stvin ax uxanb (onbgnb) təvgdsn bənə.

řin predprijatb̄sig boln řin texnikig medz edlhnə tɵlə  
 nooldlhn, xozəjstvenij boln texniçesk hardaçnrin, tedy  
 met kɵdlmşçnr boln kɵdlmşç kyykd ulsin řyrytə ik  
 kerg bolz bənə. Kɵdlmşig sənər byrdəxig boln evinb  
 olb̄z xozəjstvenij kɵdlgçnrig (kadri) təvlhnig en tər  
 kerglnə. Predprijatb̄sin boln cəxsni zura ugahar kɵdlhtə,  
 texniçesk hardvrin tust xalədvır ugata, xoosar maři boln



stanoks jovulhtə, en tər evən olzəximn uga. Axr uxata jovdlmudtə boln xozəjstvennij boln texniçeskij hardv-rin ard yldlhtə, en tər evən olzəximn uga. Ter enytə xamdñ, kədlmşin çanh discipli, kədlgç çidlin harug ərvylz harhx, dərldənə boln udarniçestvin əədllyhnə tust şunmha bolxig, cug arhar kədlmşç ulsin boln urn ulsin texniçesk medrl əskəxig, kycətxə ginə. Ter, kədlmşçn-rəs boln tedy met, xozəjstvenn boln texniçesk hardaçn-ras surhulən gydylz-ikdylxig, kerglnə.

Şin texnik medz avlhnə kergt bīdn zəvər şyrytə kycl kezəxig, ylgyrmydər yzylz bolxmñ.

Mana zavodmudt, traktor kelhnə texnik medz avlhn jahz jovsig uxandan sergəçklə bolz bəənə. Tyryn zilin turşt Stalingradsk traktorn zavodt jamaran kyndər projizvodstv diglgdz bəsn, medgdg. Bolv Xarəkovsk traktor-nij zavod, en zavodin daslt olzlad, cəkn sarin dund kələrn zoksçkv, oda bolxlə, en zavodmud, xojurn evrə-əñ zurana harhlitiñ kyçən (projektnija moşçnostʹ) bykldñ kycsin mednəvdn. Çeləbinsk zavodt guseničn traktor harhlhnə proizvodstv digihñ ulm ik xatu jovdlmudta xarhxk zəvtə bəəsimn, bolv traktor kelhnə texnik medz avlhnə cuglrñ dasltin xəən, ynynd çign sənər kerg kycz jovnə, harhtxə gisn projizvodstvenn zurag zavod kycəz bəənə.

Kezə çign urd mana orn-nutkt kegəd uga, cug delkən ik gisn domnsin tood orz bəəx, magnitogorsk domns, zəvər yzmətə ylgyr bolz bənə (tus tustan zuranə kyçn (projektnaja moşçnostʹ — ədr, sə xojrin 1070 t). En zavodt tyryn domnnə əngrsn zilin tyryn-lə eklz kədlv. Xojrdkçn-əngrsin zilin dunduras avnkədlv. Xojrdkç domnin xəən zil bolad-en zilin dunduras avn —



magnitogorskin horvdkç domn eklz kœdlv. En domnz cugtan zurandan œdl kyçtœ, bolv proizvodstvenij tal-taldan harltd œgçxana. Ŗin domennij projizvodstv medz avlh eklsn, tyrynk domnnœ, jovdlin xatuug daav, negn-çign sard 800 t. kyrgz, œdr-sœ xojrindundin hargç pro-dukç, œkç çadad bæv. Xojrdgç domnnœ syl sarmudin turšt, dundin œdr-sœ xojrt harxk zœvtœ 800 t. produkc œgœd, tyrynœs ulygçin kesg dœkç kycsn bænœ. Zug hor-vdkç domnnœ, tyrynk xojriinœ dasltig olzlsn, Ŗin teknik il kergdœr medz avnœ gidg juhinœ yzylnœ. En domn sen-tœbrœt dundin œdr-sœ xojrin produkc giz 1100 t. œrtxœd œgv, oktœbrœd bolxlœ dundin œdr-sœ xojrt harhsn pro-dukcnœ 1200 t. Ŗidrdz kyrv. Ter uçrar, 5 sarin ut tur-Ŗar kœdlz bæœx, hurvdkç domnder, syl xojr sarin turšt (sentœbrœ — oktœbrœ) dundin œdr-sœ xojrt hardg produk-cinœ, nam zurana temdglsn kyçnœsnœ davulœz harhdgig kycœgdv. Ennnœ, yyrmyd-magnitogorcsin xozœjstven boln texniçesk hardaçnrin ik jovud bolzana.

En ylgyr, Ŗin predprijatœs medz avxin tœlœ, Ŗin maŖid (œborudovanije) medz avxin tœlœ, nooldlhnœ çinrig ilhl-tœhœr medylnœ. Syl zilmydt kegdsn ik oln Ŗin predpri-jatœs, oda mand bæsnœs; çikt uga ik produkc œkç çadx zœvtœ bolzana. Mana zytklhn der sœn byrdlh œkç, ynn sedklœn tœvœd, Ŗin predprijatœs medz avxin tœlœ nooldl-hln der en xamg cuhar bænœ.

Salu predprijatœs biŖ, nam bykl promiŖlenn œngs syl zilmydt Ŗinœr texniçesk kevœr kegdsn bænœ. En tust, tal-dan rajodin boln Donbassin nyysnœ promiŖlennostœ ylgyr bolœz çadz bænœ. Erkn biŖ en promiŖlennostig texniçeskœr Ŗinœœs kelhn, xozœjstvennij boln texniçesk hardaçnrt, ulm Ŗyrytœ medrl medx zœv yzylnœ. En tust,



cuhar meddg, SNK SSSR boln CK VKP(Б) Donbassin tust harhsn šiidvrt boln tyrynə daru SNK SSSR boln CK VKP(Б) təmr xaalhin transportin tust harsn šiidvrt, ilhlta kyçtəhər kelgdsn bənə.

En šiidvrmydtən partə boln praviteləstv, mana ik gidg ger-malin əngin, xozəjstvenn boln texniçesk hardaçnrin dutu-dundig, avrlt uga kritik kevə. Enynd, xozəjstvenn hardlhnə kancelərsk byrokratiçesk kevər kədlgəərnə əmin ik coklhnə irz bənə. Partə boln praviteləstvo, kemzən ugahar əsç odsn hardlhnə apparatig xaslh, texniçesk medrlədn sən gisn ulsan kanceləras projizvodstvur harhlhig, sənər kvalificirovannij kədlmşçnr tal xələcən kyşlz kədlmşçnrin zalvig şinər kelhig boln projizvodstvennij təvc (zadanij) tusk „kycəəz bolş uga“ gidg xara kyndvr boln opportunistiçesk kevər bolsndnə daalhad təvdgt, avrlt uga xəry əkig, ketxə giiz çanhar kelcxəsən mən.

En šiidvrmyd kycəxin kergt taldan nyysnə rajod boln Donbassin nyysnə promişlennostə, tedy met təmr— xaalhin transportə, şin kevər kədlylxin tust maş ik kədlmş kegdsimn. En kədmş, kycəəgdəd kegdz odv giz, kelz bolş uga. Xərnə, axlkç boln bəəsn hardlhnə bəərdydər bəəkç, en šiidvrmyd delgrylxin kergig sabotirovatə kedg, cug byrokratiçesk əmtsиг dilxin tələ, kyçtə gidg noolda kex kergtə.

Bolv, nyysnə promişlennostə en šiidvrmyd delgrylsnəs yzcn tyryn niiləçin tust, bidn oda kelz çadz bənəvdn. Əngrsn zilin tusk kvartlar dyngcyləd toolxlə, Donbass en zilin tyryn kvartld biçkn nyys harhz avsn bolxlə, syl sarmudt Donbassin bəədl yzmztəhər xəvrv. Texniçesk medrltə ulsan şaxtur jovulsn, kədlmşin uls harad



orad bællhnlə nooldan, xozəjstvennij, professionalənij boln partijn hardačnrin duntk en šiidvrmydig delgrylxin tust bæasn politiçesk dəəvlhsd, avrlt ugahar iltklhn, en xamgin ašn̄ oda medgdz bənə. Donbass projizvodstvennij zurahan kycəxig oda çign bidn kycəd ugavdn, bolv nidnin zillə dyngcylxlə, nyys harhlhn syl sarmudt 30—35% yly. En ik jovud boləz bənə. En iim bæədl̄tə byrdlhnə boln politiçesk, kədlm̄šç əmt̄n dund taldan nyysnə rajodt: Urald, Moskun ər̄k bassejnd, Kyzneck rajond delgrylsn derəəs, nyysnə projizvodstvennij təvcig kycəlhn, zəvər sən bolsig temdḡlx zəv, ik kergtə bolna.

Təmr xaalhin transportin kerg zəvər mu bənə. Enynd, byrdəlhin̄ kycəçksn politotdelmyd, ger-malin kədlm̄š səəlxd ik çinrtə bolx zəvtə. Mel enynd oda partin boln pravitel̄bstvin neg ik gisn zoksaz boləš uga tovşlurtə kerg bənə.

En zaasn partin boln pravitel̄bstvin šiidvrmydt, mana promiřlennostin cug əngd, cug xozəjstvennoj byrdəcsd irz bæx, ik gidg tərmyd təvgdsn mən. Hardlhnə kancelərsk byrokratiçesk kevər bæəlhtə noldlhan, xələcinn̄ mana cug mēçsin ax kerg giz təvlhnd, alngtr̄x zəv uga, xərn̄ byrokratiçesk xazilhig dillhnəs oda šin predpijat̄sig boln, šin texnikig medz avlhn maš ikər medgd̄x. En šiidvrmydt, ger-malin hardlhnə kancelərsk byrokratiçesk bæədl̄d avrlt uga kritik əksn bənə; tigçkəd bidn, kex zəvtə boln, sənər kədlz çadxig, avrlt ugahar hardvrig sədyllhnə kergin tēlə boln enygər hardvr avn ger-malin xalxar kədlgç hardačnr̄ig šinrylxin tēlə, nooldad, ger-malin əsltin xaalhar ulm̄şuluhar jovz çadxv̄dn gisn gyn gidg iltkl kelgdsn bənə. Tyrynlə xamdān en šiidvrmydt,



esz jovx xozəjstvennik — kommunistnrt boln tednə kədl-  
mşən şinər təvz çadx arhd itkl yzylsn boln oda partin  
hardvrtə sovetsk politikig jostə kevər delgrylx arhtə,  
partəd orad uga kesg specialistnrt itkl ərgsn mən. En  
xamg, zaasn partin boln praviteləstvin şiidvrmyd, ax kysl-  
kycəlhnd — şin predprijatə boln şin texnik medz avxin  
kycld, maş ik çinrtə bolxin tust, kelnə.



## Socializmin tosilhn boln krest'janskij rezerv

Mana kolxozin tosilhna zisənd əngərsn zil ik çinrtə bolv. Kulagmudin evrəənb nooldandan kolxoz dotr orad, kolxozmudar kəldəd, Sovetsk jostə şin kevər nooldxar sedlhn, kolxozmudig bolşevitsk kex tərīg irəənb təvb.

Enzl, cug tərsn taranas  $\frac{4}{5}$  yly xəvnb kolxozmudin boln sovxozmudin bolv. Krest'jan əmtnə ik zunb kolxozn tarana hazrt kədlv, tyrynə axlgç tərnb, kolxozmud çanh bolad, kolxozmud batcxava. Kolxozas harx kyn-dvrmyd uurad tiim zəngç toota bolv. Xərb, salu hancxaarn bəəgçnrin kolxozd orxar sedlhn ikdv.

Selənd kolxozin tosilhn diilv. Bolv sovetin əmnəs jovkç xortd zer-zevən xajad uga, kolxozd evrənb xortə kədlmş kedgən zoksahad uga. Dəkəd çign, kulagmudin şin bəədl kevd evinb olbz orx, kesg oln sedkl, bəədg boln kolxozmudin kevər bəəlhig, sovensk jostə nooldxdan olzlxar sedcxənə.

Tyrynə əmnəs nooldx evrəənb səryd ək zəvtə bilə bidn. Partijn boln sovensk byrdəçnr maş ik kolxozn tosilhnaas ik xold yldz jovsn, Severn Kavkazd boln



Ukrajnd, kulagmudtə en nooldan ik ilhlə dokşn bolv, şud çang jovdlmudar kulakudin aalb-mek boln kontr-revolycionermydin xortə kədlmş xamxegdsn bənə. Tegə d partə ik xurcar en kerg təvx zəvtə bolv, Sovetsk josna tust kolxozmud xojr uxata bolx zəv uga, krestʲjanmudig şin, sən bəədlər kətlz jovx bolşevitsk, es gixlə kapitalistmudin, kulagudin boln pomeşkydin xuuçn xəry tok-taxin kergt nolddg kulagudin orudij bolx zəvtə.

En zilin şinər, Mosku d bolsn Cugsojuzin kolxozmudin-udarnikudin sletd, kolxozmud bolad byrdsn krestʲjans əmtnə du d jamaran maş ik entuziazm əş jovxig ilhlə kyçtəhər yzylv. Kolxozin kerg arvad saj krestʲjanstvin kerg bolsig, xurldan cəəlhə yzylv. Cug kolxoznəkudig, urhgç 2—3 zilin ergcd zazitoçn kexmn giz kelsn n. Stalinə yg, krestʲjansk əmtn du d ik ərgn gidg, enygig kycxin tələ kex kergyd harv. Kolxoznəkud zazitoçn bolxin tələ nooldxin tug dər, mana en zilin ik gisn edl-ahursnə kampanəs kegdv. Kolxoznikudin əmn zazitoçn kevər bəəx bəədl səkdsn, mana selənd kex kədlmş sedlhnd kolxozmud batrlhnd dəng bolv.

Tyrytə xamdən, partə, kolxozin kəndrltd byrdlhə tər d, kolxozmudig hardlhng sədylx kergig, partə ik dokşar təvb. En tər d, maşinno-traktorn stancsd boln sovхозmudt byrdəəsn politotdelmud, maş ik dəng bolv. Selənd kədlxd, əkn tyryn kolxozmud hardz kədlxd partə 15 mingn uly kommunistnr jovulsn mən. Politotdelmydin çirəd selən kyçtə gidg politiçesk dəng avsn boln selənd oda çign kergtə, neg mingn biş sən partijn byrdəçnr avb. Kesg ol n rajond xavrin tarana kədlmş d, politotdelmudin kədlmş delgrgdz odsn mən. Ter



cagas avn, oln xalhar selənd dəng əgn partə, partiyn ular politotdelmydig batla bənə.

En kesn cug kergydin niləçər kolxozin kəndrltd temdgəhər səədsn bənə. Zəvər oln kolxoznik əmtnə, kolxozin kədlmş tal xələlhn xəvrv; disciplin zəvər batrv, ədrə kədlmş kesnən'ə temdgən (trudoden') dur-uga kevr xələc, ədrə kədlmş kesn temdgydən ikdylx sedklər soləgdv; olnə kolxozn sobstvennostig taraxar seddg ular xarudz avxin tələ lodirmud boln zalxu ulstə nooldlhn zəvər ikdv; kolxoznik əmtsin byrdlhnənə tər əsv. Enygig bidn edl ahursnə zild kegdsn kergydər yzzənəvdn.

Edl ahursnə ax kampanəs, ekn tyryn tarana tərlhn boln xuralhn, nurhn kolxozmudt enzl, nidnn ziləs sənər kegdz. Gosudarstvennij təvcin (zadaniye) kycəltəs sənərjovz jovnə. Endr ədr kyrtl nurhn Tanhəs boln krajs hujr əglhnə zurahan kycəs es gixlə kycəz jovxana. Endr ədr kyrtl, bykl nldnk zild dərznə xajçkdan 100 saj pud ylyhər hujr beldsn bəənəvdn. Bodnəgin beldlhn en zil, tuscəx nidnk zilə cagas, xojr xolva ikər beldgdv. Tos beldlhn bas tuscəx nidnk zilə cagas yly tusnə. Svəkl urhdg rajodin kədlmşd zəvər dutund bəədg bolv çign, en zilin svəkl beldlhn nidnkəs əmn jovnə. Xlopok beldlhn, əmnk ziləs bas şuluhar jovz kegdz kycəgdz jovnə.

Tyryntə xamdan, kolxoznikudin bijsnə oda kədlmşin ədrmydtən nurhdad, zil əmn bəəsnəs, zəvər ikər avç bənə. Kesg oln kolxozmud zəvər ratrz bəəx ylgyrmyd, kədlmşinə harhlt əşç jovxig boln kolxoznikudin oru əşç jovxig, yxd, kesg oln centraln boln bəərn gazədmudt barlgdz bəəx, kolxoznikudin boln kolxoznik kykd ulsin surlt-təvlh (obraşçenie) umşxlə yzgdnə. Kədlmşinə



byrdæcæn sænær tævsn uçr deræs, kolxoznik neg kœdln-  
şin œdrtæn 8 kilogramm boln ylyhær avçæx kolxoz oda  
cœn biş. Oda ulm dary darud, sæn hujrin harclæ boln  
ynn sedklærn kolxoznik kœdrlæ, neg kœdlnşin œdrt  
kolxoznik boln kolxoznik kykd ulsd 14—16 kilogramm  
boln nam ylyhær œgdg iimçin kolxozmud ulm darud  
oda xarhdg bolv.

Nurhn mana kolxozmudin byrdæcd maş ik dutu-dund  
bæddg bolv çign, kolxozmudt kœdlnşin disciplin xara  
biş dutu jovdg bolv çigin, olma sobstvennostig xulxæl-  
dgydt zœvtæ xary es œgdg bolv çigin, kulakud cug  
kolxozmudin pozicmydæs kœgdz harhgdad uga bolv  
çigin boln xara biş evræ xortæ kontrevolyucionnij kœdln-  
şæn kolxozin xarslhnd evtæ kevær xalyçldg bolv çigin,—  
kolxozmud evræn diilhnæ tyryn işkldyræs avn, ugatynrin,  
tedy met boln bah biş, dundin maltæ jovsn ulsin æng,  
bæddlæn zœvær sædylyx arh ken dækæd cug krestyjansk  
æmtst œrxn zazitoçn kolxozn bæelhnyr oda xaalh tatv.  
Kelæd kerg uga, SSSR, biçkn tus-tustan bæægç kresty-  
jansk xozæjstvin nojrlhnd, oda kyrtl yldsn bolxlæ, bidn  
ed-ahursnæ produktar gosudarstvin erkn kergydynæ oda  
digldg arh uga bææx bilævdn. Selænd kolxoznij bæedl  
diilhn kolxoznikudt sæn bæelh kycxig beldn, socializmin  
tosxlhnd kesg arvad saj krestyjansin kygdlæhær orlcxig  
beldv.

Kolxozmud diilsnæs avn, kœdlnşç klass socializm to-  
xlhna kergt krestyjansk rezervin şud dœng avb. En  
krestyjansk rezervs socializm tosxllhna ærmd orad, par-  
tin bolşevitsk hardvrt kœdlnşç klasstæ xamdan socia-  
lizm tosxzænæ. Kœdlnşç klass krestyjanstv xojr niicx  
ideja, oda socializm tosxazæx kœdlnşçnrin boln kresty-



an-kolxoznikydn niicəri bolz cudxgdz harv. Kolxozmudar udarniçestv boln dərldən, fabrik boln zavodmudar ylgyrləz əszənə. Əmn jovkç kolxoznikydəs boln kolxoznik kykd ulsas kesg minhn serltə boln əmən əryldg uga kommynizmin tələ nooldaçnr harçksn bənə.

Kolxozmudin byrdəlhnd kyndtə gidg bəər mašinno-traktorn stansavnə. Selənd tačkç çidl zəvər suldsn deer, traktormud, kombajns boln avtomobilmyd, ed-ahursnd maş ik kədlmş kycəz nəx bənə. Ed-ahursnə cug en şin texnikin edlhnd dutu bədg bolv çign, en texnik medz avlhənə tust bidn əmərən oda çign ik xaşngar jovdg bolv çign, mašinno-traktornij stans, selənə ed-ahursnə ədən harhlhnd kyçtə gidg zer-zev boləz odcxav. MTS-in dəngər, maş ik kevər kolxozmudar hardvrig gəngrylhnd, tednig bolşevitsk kolxoz bolhnd, im kooperativn kevər (kolxozmud) gosudarstvennij kelvərtə tuslcsn bəədl olv bidn.

Aştan ykltə, onc oncdan biçkn hazr tasrxahar xahlz edllhig boln to toinz uga krestəjanskij mezəsiz uga kezəxin temdg yzylgç, tarana darag jasrulx boln soortta taranə ekig kedy biş ərğər olzld kolxozin tosxlhna diilvr arh harhz əkçənə, ahro-erdmin kyçlig kyçtə kevər orlculxig, kolxozin əslin tyryn devsnqd medgdz odsn mən.

En diilmzs zil bolhn ulm ulmar kyçtə bolz yzgdəd jovx mən. SSSR-d selənə edl-axug ədən ha-hxd, kedy bis ik taasta, onc bij tustan ezlz edllhn nojlgç cagt kezə çign yzgdş uga, əslt harç irzənə.

Socializmin tələ nooldxd kədlmşç klassin maş ik niicən bolgç krestəjanskij rezervd es itklhn xamg cug opportunistmydin şişln ilhltə temdgne bəəsimm. En esj



itklhn opportunistmydig xamxriltur avç iri uga bæşgo  
bæsimn. Krestbjansk rezerv socializmin eşld maş ik  
tulğ bolzaxig oda bidn il kergär yzz bænævdn. En  
krestbjansk rezervig selænæ edl-axug eşdn særylæ harhx  
boln mana orn-nutgt socializmin eştig ulm şuludulxd  
maş ik kyçnd xyvrælh n en rezervig bolşevitsk kevær  
erdm-surhulæ surhx boln byrdæx mana kœdlmşæs kol-  
xozmudig il kergär bolşevitsk kolxozmudt ondarulx  
mana çidmg çaddgas harç bæx mæn.



## 4

### SSSR-in dən uga bəəx arhin politik boln dənə əəmşg

Şin texnik medz avxin kergt nooldn bəəz şin kolxozin tosxli batran, bidn, onc orn-nutgudtə kerg kycəxlərn, xazil uga, dən uga bəəx arhin politik jovulnəvdn. Sovetsk sojuz cug orn-nutkudtə boln ekn tyryn zergy bəəx orn-nutkudtə, çikər, sənər bəəxin kergt, jamr kevtə zytke noolda kez jovxinə, cuharad temdgtə. En mana dən uga bəəx arhin politikin sən kycltig boln zytke nooldag, nam hazad orna bajaçud talas hargç mana xortd, kesg dəkz, arh uga, itk zəvtə bolcxav. Neg negnyrn dəvrş uga boocə kelhn, tedy met dəvrşn xalxig (ahressorig) iltgz harlhne paakts (boocə) kelhn, SSSR-in praviteləstvin kyndtə iniciativa (eklcne), cuharad temdgtə. Cug delkən dən uga bəəx arhig batlxd, en sovetin josna jovdlmud şud sən çinrtə bolsne, lavta.

Socialistiçesk tosxlhne sən kycl boln alək jovdlan bolv çign dən uga bəəx arhin politik çanhar jovullhn, kesg oln xalxar, Sovetsk sojuzin pozics orn-nutkud dund batrad, dəng bolv. Orn-nutkudin dundin jovdlmudt



SSSR-in çinr eşz jovxig itkyllhnə tust, oda mand çin battə temdgyd bənə. En tust Severo amerikanskij Sojedinennij Ştatin prezidentin, SSSR-in pravitel'stvin töləlg-çig Amerikyr irtxə gisn, tyryn ekle (iniciativa), salu temdglgtx zəvtə.

En tyryn ekle, ordudın xojrədnə, tustə kergydtə, sən çinrtə bolxnə lavta mən.

En tərđ mana pozic, n. Kalininə, əmtə meddg, ilgəsni byçgt kelgdsn bənə. Ter ilgəsni byçgt (poslanij) kelgdə:

„Xojr əmtə dund bəx es gixlə uçrsn xatu jovdlig, tednə xornd erk biş şud xarhlə bəsnəs caran evinə oləz bolxig natk xalxasən bolxlə ter xarhlə uga bolxlə teryc evdən orz əğşugad, alngtrln uga medgdzənə“.

En kelsn ygmydt, mana pravitel'stvin xazil uga kegdsn, lavtə dyrngər il medgç sovetsk jəsnə politik, kelgdsn mən. Nand yldsn erkn kyclin sedkl giz kelx, n. Litvinovin g. Ruzveləttə xarhlhn xojr orna şud sən bolxin kergt boln cug delkən dən uga nam bəəlhn batrx tust ik olz əkk boltxə. Vaşingtond boləz bəx kyndvrin çinr xojr orna tərəs ik xold davz bəx derəs, enygig ter dutm kelx zəvtə.

Bolv sovetsk pravitel'stvin, dən uga bəx arhin politik kycəlhn hanxkn man der bəxş. Də bosxad, dəəvrə əmşg lab oda ilhlə il bolv, tegəd imperia'istmydin, dən uga bəəlhd əmşgtə, tednə sedkl boln zura kelhnənə tust, ilhlə xələcən təvx zəvtə bidn.

Enytə zalhu il dyrngər medgdə, Narn Harx xol yzgin bəədl boln Japonə mana xojr xornd bəx tərmyd urdk kevrn oda çign mana orna evrə kyç-kəlsərn bəəgç



ulsin erkn xələgç tərmyd boləz yldz bəənə. Mana Narn Harx xol yzgin politik boln mana narn harx yzgin zergy bəəx ulsin tusk xələc, xəvrlt uga, dəən uga bəəx arh şingrylxər bəəsnəs harna, xəvrlt uga cug delkən dəən uga bəəx arh xənə. Enygig batlgç jovdl boləz, mana, Japond, neg negnyrn dəvrxmn biş gisn pakt kej gisn deer, mana KVZD xuldnəvdn gisn jovdl mən. En mana politikig, mand oda çign soləx zəv uga. Mana en urd kelsn yg, dyrng kyçərn yldz bənə giz, batlz kelzə-nəv bidn.

Bolv Manzurt bolz bəəx jovdlmudlə boln ekn tyryn Japona xalxas manlə kesn boc han boln, mand əksn itk-lən evdz bəəx kergig boln en bocadig taslxin kergt jovulzəx politikig — toodan avx zəvtə bidn. SSSR-in tust xortə tykrln enynd ulm ikdz bənə. Ter uçr derəs evrə-nə aktualən (tyryn erkn) kerg giz, en tusk jamaran çign tykrltin sedvrmydig jahad bolv çign iltəx zəvtə bidn giz toolnəvdn, tynlə xamdan evrənə ax tyryn gisn kergən SSSR-in tərmydig byklədnə manx boln Sovetsk sojuzin granicig syl kyrtlən xarsx zəvtə giz toolnə bidn. Ədrəs, ədr bolhn japona boln manzurin baras, japona zərm nertə yyltnrin sivrīg avx tustə, Tengsin kəvəg taslz avxin tust inədn bolx zəəng bidn umşxlarn, ter tednə zuras boln kyndvrmydnə ulm, ulm ilər yzgdn, içr uga buzr bolad irxlə,— bidn beln bolx zəvtə bolad, ter dutm KVZD-d boln zerhy rajodt boləz bəəx jovdlmud, gospoda avantyrismyd ulm, ulm amar kelsnəsn boln statəjasasn davad tykrltin kerg boln dəvrəd jovlnur orx bədl me-dylnə. Enynd bidn, cug delkə medə bəədgig, ilər keləz bənəvdn çidl uga Manzurin praviteləstv en tərmydt ik tood bəəz bəximn uga. Cuharad medgdnə, en jovdlmu-



din daavriny bykldən Manzou gon-josn ezn, japonisk pravitelstv daax zəvtə.

Bidn zərm nertə japonisk ik yll daagçnrin, evropejçnrin dəə eklxinə əmn „dəəltxin zəng“ əkk zəvtə giz tooldgig „hərgtə jovdlmud“ giz zoog kehəd, ilər kəllhig, bəs toll uga bəəz çadş ugavdn. En japonə ik yll dagçnrin gospodas taldan uxa bəərdg bolzana, SSSR-ryr gentkn boln ter dutm şulun boldgar dəvrəx erkn kerg bənə giz, ilər kelçxana.

En xamg, manig şyrytə dəvrəhnd kyçddən beln bəəxig beldylnə. Bidn enygig zəvdnə kyrgəd toolad avsn bənəvdn, enytə zalhdulgz kelx zəvtəvdn: oda bidn evrəəny ax tərən, dəən uga bəəlhig taslxar jovx əl bış avantyr iltklhnd əgəd, Ulan cergən çanhaxin boln mana xarsltin kədlmş batraxin kergt setklən təvz, carandan çign xazil uga dəən uga bəəx arhin politik jovulxd boln evrəəny xəvrhd bəədg ulslarn çik xarhdahan batrulxig yzdg bolxlə, kemrəən SSSR-yr dəvrən cəgt, mana kyçl kergig bidn hancgkn jumnd ysxdn-en kyçl kergmdn: xərtəg bykldnə kyyçəd, mana ulan cerg diilxig kyçəx kerg (İkkyçtə əlx təşllhn).

Nərn harx xol yzgt bolş bəəx jovdlmudig ilhətə kəvər xələz bənə bidn. SSSR-in delgydən əsltig daxad mana ulan cerg batrsig, lavtə mednə bidn. Ulan cergən xələlhn boln tyrynə asrməzan çanhdulx zəvtə bidn, manig dəvrən xəlx, diilşz bolş uga Ulan cergtə kerg kelhn jamarahinə, udlxn uga medxinə lavtə mednə bidn (Əlx təşlhn).



Orn-nutgin ger-malin əslttə xəmdan surhulin boln əmtnə taldan surltə əsnə. En surltə əl bış xaal-



har ɔsnə. Dektrmyd boln gazedmydt surltɔ ɔsnə, ɔsxlərn  
bidn xoldtednig daxz ɟadl uga bəədg kevər ɔsnə. Mana  
surhulɔtəhər kədlxm̩n, surhulɔtəhər tosxkm̩n gidg ɟanh  
kellh daxad, surhulɔtə bəəlhnyr zytkldən ɔsnə. Delgy-  
dən edlkɟ ed-tavrin tusk surlhn boln, as gilhn ɔsnə.  
Edlgɟnr xoosn edig ikər as giz bəəxim̩n uga, delgy edlgɟ  
edig ɟyyz edlx zəv ɔsɟn bəənə. Sənər gerdotran bəəlh  
boln sən gert bəəx zəv yzylhn bas ikər ɔsɟn bəənə. Ulm  
daru darud, xuuçn germyd kelhnə standatmudlə taarɟ  
uga jovdlmud yzylhnə boln bəəgɟ germyd sənər ketn  
giz kellhnə, xarhgdg bolv. Balhsdud boln selədig sani-  
tarn tuskar ɟign xələlɟk surlt ɔsv. Kycəɟksn olar xott  
idlhn (obɟstvenij pitanɟ) delgyd boln xotin ik promiɟ-  
lennostin ɔsltd, sanitarn kergig sədyllhn ik ɟinr avɟ bəənə.  
Jamr kevər sən xaalhs kergtə bolɟz bəəxnə boln jamr  
kevər bidn enygig kycəlhd ard yldz jovxin tust, keldg  
yg uga. Dəkəd kedy taldan, kədlmɟɟnrin boln krestɟjan-  
mudin, bas degd ik kergtə, ulm ikər zoksal uga kycəx  
kergig surltɔ bəənə!

En xamg gosudarstvennoj boln bəərn mana promiɟ-  
lennostig xamg bolmarnə delgrylx, xamg bəərn tyykə  
edɟsən ɟikt uga sənər edllhig, mal ɔsklhig boln hazr  
tərlhnə cug xamgarnə ɟanghaz ɔskk, kerg yzylnə. En  
xamg ilhlɔhər, kədlmɟɟ klassin boln krestɟjan əmtsin  
dund, ik gidg organizaciomm kədlmɟɟ kesig, hardvrin  
kergig sədylx boln socializm dilxin kergt nooldx, ɟin  
oln ik hardaɟ nooldaɟnr, əmtɟ dundas harxk kerg  
bəənə.

Ədr bolhn mana orn-nutkt ger-malin boln erdm-sur-  
hulin tosxlt ɔsəd jovnə. Promiɟlennostɟ, selənə ger-ma-  
ld, surhulɔd, texnikd, iskustvd SSSR dəkn, dəkn ɟinəs



ik jovudmud kenə. Uçragç kədlmş mana ornd alək tus-karn bolv çign dekşən harç jovnə, Iniciativn (evrən sanad ekldg) əmən əryll uga jovdg, şin, kyynd gidg kergydig, sənər kycəədg ulsin toonə əsəd jovnə. Odaxn mand ahart kycəsni kergig avlt. Oda cug delkən stratosferin marhan „SSSR“ gidg stratostat kyrtsig, cugtan meddg. Texnik meddz avxin kergt ik nooldan bolz bəəxig boln, en tusk kergt mana neg sən kycl bolz, ik nertə Karakumskij maşinə gylhn bəənə. Syl zilmydt oda çign medgdəd uga xatu, kynd jovdlmudtə Arktikin tələ nooldan bolz bəənə. Severn Polərn tengst (Məəst dala) mana məs xamxldg kermd, jovdldan şin xaalh taç jovxig boln mana ornd şin baatrmud (geroj i) harhz bəəxig, bidn yzz bənəvnd. Stalinə nertə Belomorsko — Baltijskij kanal neg 20-xn sarin turşt keçksn, dəkəd neg mana delgy tosxltin ylgry boln maş ik kycəəlhne arh bəəxig yzylne. En dotr, tyrynəs davu kyçtə Mosku lzl xojrig negdylz bəəx kanal kelhig eklçksn bəənə bidn. En xamg, ter maş ik, ornutkin dundurt boln zaxar, kegdz bəəx, mana tosxltin boln dəkn, dəkn evrə kəlsərn bəəgç əmtig şingəəz avn, xazil uga əsltin, salu neg nezəd ylgrymyd bənəlm.

SSSR-in kədlmşç klassin boln evrə kəlsərn bəəgç ulsin maş ik jovudmudta əən giz Oktəbrəsk revolycin XVI əənd bəjr kez bəənə bidn. Oktəbrəsk revolycin XVI-kç əən kyrtl, kycəsni jovudmudig, hancxn SSSR-in kədlmşç klassin biş, cug delkən kədlmşçnryn kycl giz yznəvnd bidn. En jovudta kyclər cug ordudin proletarmud boln, cug delkən, dazrlhd bəəsn əmts bixrxz çadz bəənə.

SSSR-d cug en tosxltig hardz bəəx ik səəxn bolşevitsk partə bəəsnə, mand Leninsk ştab — bolşevitsk

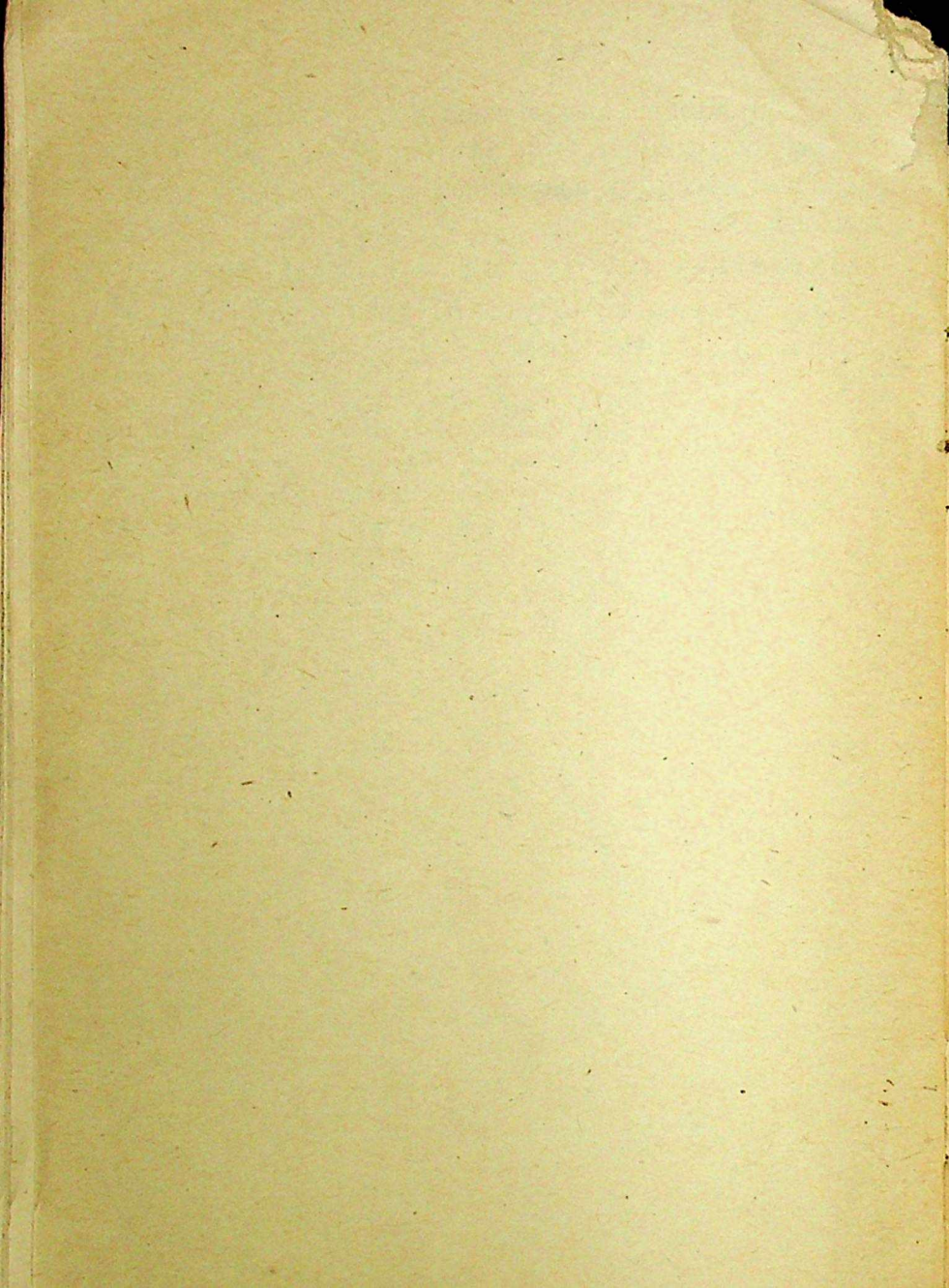


Centralnii Komitet wæxd mana kergin tolhalgç volъz, kergtæn dassn kœtlvrç—n. Stalin wæasn aşd, en ik jovudmud kyçlig yzz wænə bidn. (Ovacijur orgç, ik kyçtə alъx taşlhn).

Oktəbrъsk revolyc mēnd voltxa!

Cūg delkæn revolyc voltxa! (Ik kyçtə alъx taşlhn. „Internacional“).







## Дегтрт вичәтәнъ

Халъ.

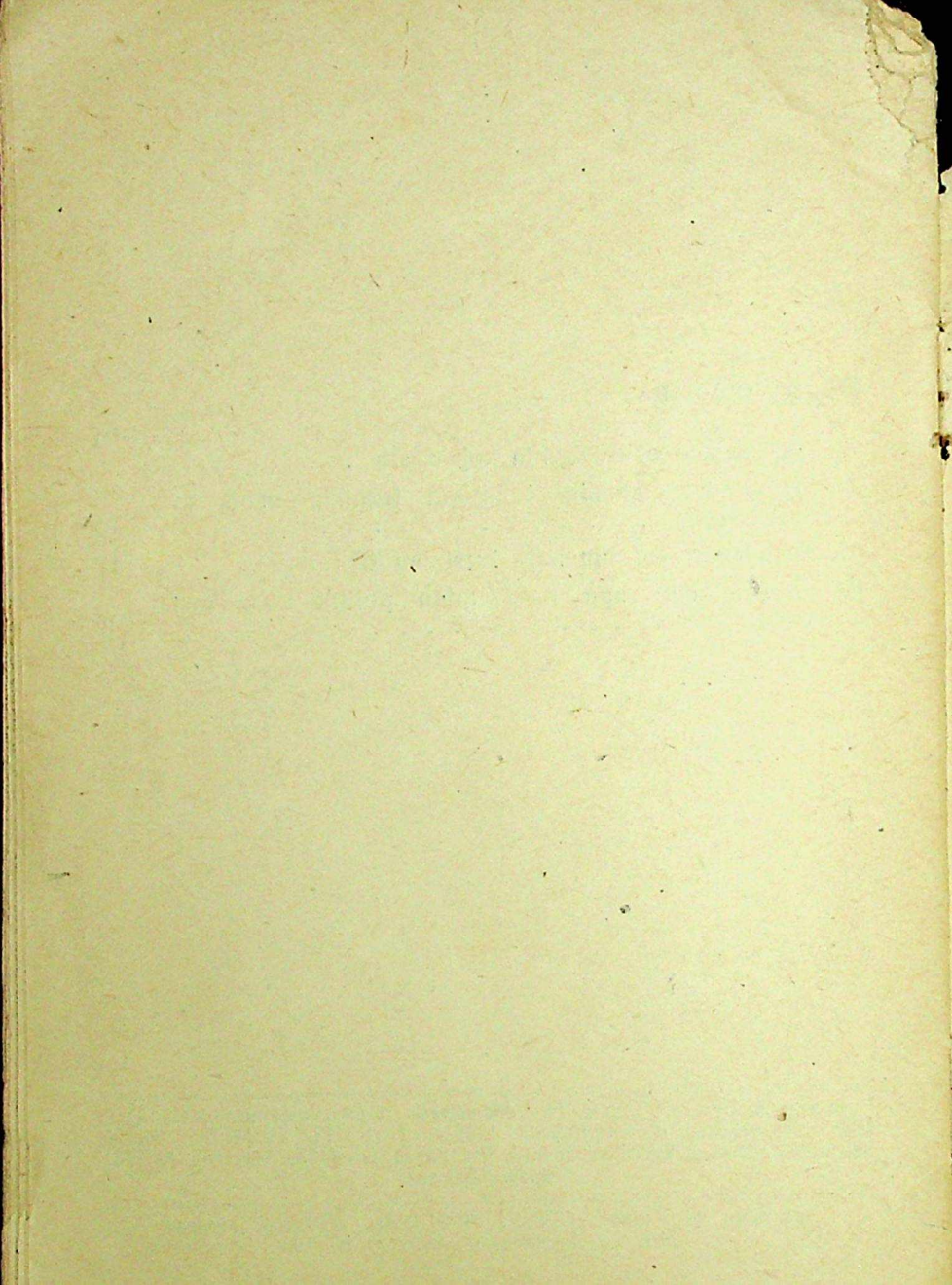
|                                                                              |         |
|------------------------------------------------------------------------------|---------|
| I. Cug delkән өslt-delgrltin xojr xaalh . . . . .                            |         |
| II. Şin predprijatъmudig boln şin texnikig medz av-<br>lhn-ax kerg . . . . . | 5<br>10 |
| III. Socializmin toxlhn boln krestъjanskij rezerv . . . .                    | 17      |
| IV. SSSR-in dән uga vәәx arhin politik boln dәнә<br>әәmşg . . . . .          | 23      |

---

Редактор А. Сусеев. Техред О. Чеботарева. Сдаѣо в производство 23/XI 1933 г. Подписано к печати 25/XI 1933 г. ПАРТИЗДАТ № 775. Формат 82×110<sup>1</sup>/<sub>32</sub>. 2 п. л. 26288 зн. в п. л. Уп. Главл. Б—34178. Зак тип. № 1232. Тираж 3000 экз.

---







LIBRARY OF THE  
BOSTON PUBLIC LIBRARY  
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION  
1900

Дусян



Уппь 10 denşg  
Цена 10 коп.

*2002 0-01  
1991/2002/11*

В. М. МОЛОТОВ

---

**К ГОДОВЩИНЕ  
ОКТЯБРЬСКОЙ  
РЕВОЛЮЦИИ**

---

На калмыцком языке  
Перевод О. Чонкушова  
Под редакцией А. Сусеева

ИЗДАТЕЛЬСТВО ЦК ВКП(б) ПАРТИЗДАТ  
Москва, Большой Комсомольский, 1